

10. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı 1. Dönem 2. Yazılı Soruları

1. Aşağıdakilerden hangisi Sözlü Edebiyat Dönemi'nin özelliklerinden biri değildir?

- A) Dil, yabancı etkilerden uzaktır.
- B) Dönemin ürünleri müzik eşliğinde "kopuz"la dile getirilmiştir.
- C)Başlangıçta söyleyeni bilinse de zamanla bu ürünler, halkın ortak malı olmuştur.
- D)Konular, gününbirlik yaşamdan alınmıştır.
- E) Nesir alanında önemli ürünler verilmiştir.

2. 11. ve 12. yüzyıl Türk edebiyatı ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Aşık tarzı Türk şiiri ortaya çıkmıştır.
- B) İlk İslami ürünler verilmiştir.
- C) Arapça ve Farsça sözcükler kullanılmaya başlamıştır.
- D) Ürünlerde yerleşik hayata geçişin izleri vardır.
- E) Aruz ölçüsü kullanılmaya başlamıştır.

Anadolu'nun Türkleşmesinde ve İslamlaşmasında büyük rol oynamıştır. 13. asırda başlamış ve uzun bir dönem birçok halk ve divan şairini etkilemiştir. Bu düşünce zamanla ekolleşmiş ve kurumsallaşmıştır.

3. Parçada bilgisi verilen düşünce sistemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tasavvuf B) Mahallileşme C) Sebki-Hindi
- D) İnsan-ı kâmil E) Vahdet-i vücüt

Bu eser zengin bir bilgi, görgü, ahlak, kültür öğeleri taşır. Hem devlet işleyişi hem de fertlerin toplum içindeki görevlerini işleyen eser, tek tek fertlere seslendiği gibi yöneticilere de seslenmiştir. Bu yönüyle öğretici bir eser niteliği taşır.

4. Özellikleri verilen bu eserimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divân-ı Lûgati't Türk
- B) Atebetü'l Hakayık
- C) Risaletü'n Nushiyye
- D) Kutadgu Bilig
- E) Muhakemetü'l Lugateyn

. —, insan sevgisine verdiği değer yönüyle evren-sel sanatçılardan biridir. "Yaratılanı hoş gör Yaradan'dan ötürü" diyen şair, hemen bütün şiirlerin-de insana verdiği değeri işlemiştir. Şiirlerinin bir kısmını heceyle bir kısmını aruzla yazmıştır. Özellikle ilahileri bugün bile dilden dile dolaşır.

5. Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakiler-den hangisi getirilmelidir?

- A) Mevlâna B) Ahmet Yesevi C) Yunus Emre
D) Hacı Bayram Veli E) Sultan Veled

Kim olduğu, nerede yaşadığıyla ilgili pek çok gö-rüş bulunmakla birlikte 17. yüzyılın ikinci yarısında Çukurova'da yaşadığı kabul edilmektedir. Göçebe Türkmen aşiretlerinin günlük hayatı onun şiirine damgasını vurmuştur. Şiirinin asıl teması aşktır. Şiirlerindeki aşk her türlü mistik ve platonik aşktan uzak maddi bir aşktır. Tasavvuf düşüncesi şiirinde hiç görülmez.

6. Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karacaoğlan B) Köroğlu C) Dadaloğlu
D) Gevheri E) Aşık Ömer

7. Gazel, kaside ve mesnevi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A. Aruzun kısa kalıplarıyla yazılır.
B. Aşk konusunun işlendiği şiirlerdir.
C. Uyak düzenleri aynıdır.
D. Rediflerine göre adlandırılırlar.
E. Birim değerleri aynıdır.

Kutadgu Bilig

Divanü Lügati't Türk

Atebetü'l Hakayık

8. Yukarıda verilen eserlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Ansiklopedik sözlük olmaları
B) Anonim olmaları
C) İslami dönem ilk dil ve edebiyat ürünü olmaları
D) Folklorik özellikler taşımaları
E) Aynı yüzyılda yazılmış olmaları

Bezm-i aşk içre Fuzûlî nice âh eylemeyem

Ne temettu' bulunur neyde sadâdan gayrı

9. Sadece bu beyit dikkate alınarak beyitle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

A) Bir gazelin makta beytinden alınmıştır.

B) Arapça ve Farsça sözcüklere yer verilmiştir.

C) Aruz ölçüsüyle yazılmıştır.

D) Alındığı gazelin beyt'ül gazelidir.

E) Bu beyitin kendi içinde kafiye ve redifleri yoktur.

10. Aşağıdaki divan şairlerinin hangisinin halk şiirinden etkilenecek yazdığı bir de türküsü bulunmaktadır?

A) Nedim B) Fuzuli C) Baki D) Hoca Dehhani E) Nabi

Gaflet içinden uyan

Edepsiz olma ey can

Edeptir asl-ı iman

Var edep öğren edep

11. Şekil ve içerik özellikleri göze alındığında dördlüğün nazım türü aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Nefes B) Nutuk C) İlahi D) Mânî E) Semai

Yeşil ördek gibi daldım göllere

Sen düşürdün beni dilden dillere

Başım alıp gidem gurbet illere

Ne sen beni unut ne de ben seni

12. Bu dördlük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Düz uyak örgüsü kullanılmıştır.

B) Halk söyleyişlerine yer vermiştir.

C) Tam kafiye kullanılmıştır.

D) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.

E) Benzetme sanatı yapılmıştır.

Terziye kumaş geldi

Düşünür ki ne kese

Ölçtü biçti baktı ki

Ne cep olur ne kese

13. Bu maninin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yedekli B) Düz C) Kesik D) Karşı-beri E) Değiş

14. Aşağıdakilerden hangisi Tekke-tasavvuf edebiyatı sanatçılarından biri değildir?

- A) Yunus Emre B) Kaygusuz Abdal C) Pir Sultan Abdal
D) Fuzuli E) Hacı Bektaş-ı Veli

15. Aşağıdaki eser-sanatçı eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Beng ü Bâde-Fuzuli
B) Budalanâme- Kaygusuz Abdal
C) Sihâm-ı Kaza-Nâbi
D) Kânuni Mersiyesi-Baki
E) Risaletü'n-Nushiyye-Yunus Emre

Uçtu genç şahanım, uçtu,

Kaçarak deryayı geçti.

Gönlüm bir güzele düştü,

Sarf edecek malım da yok.

16. İçerik ve biçim özellikleri dikkate alındığında yukarıdaki dörtlüğün aşağıdaki şairlerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Mevlânâ B) Yunus Emre C) Ahmet Yesevi
D) Karacaoğlan E) Kaygusuz Abdal

Seyr olup raksı yine dilber-i mümtâzların

Yine eflâke çıkar nâleleri sâzların

Câna ateş bırakır şûlesi âvâzların

Müjdeler gülşene kim vakt-i çirâğın geldi

17. Bu parçanın nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gazel B) Kaside C) Tuyuğ D) Şarkı E) Rubai

Türkiye’de tarih denilince akla ilk gelen isimlerden İlber Ortaylı() Defterimdeki Portreler adlı eserinde

()Bizim milletin bizim bilmediğimiz büyük adamları vardır () () der ()

18. Bu cümlede yay ayraçla belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (;) (") (,) (") (.)
B) (;) (") (!) (") (...)
C) (,) (") (.) (") (.)
D) (,) (-) (.) (-) (...)
E) (;) (") (!) (") (.)

Uçun kuşlar uçun doğduğum yere;

Şimdi dağlarında mor sümbül vardır.

Ormanlar koynunda bir serin dere,

Dikenler içinde sarı gül vardır.

19. Dörtlükte kaç tane isim tamlaması vardır?

- A) 5 B) 4 C) 3 D) 2 E) 1

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Doktorun verdiği kolesterol ilaçlarını gûnaşırı kullanması gerekiyormuş.
B) Aramızdaki her sorunu oldubittiye getirmesinden sıkıldım.
C) Herhalde işi çıkmış, yoksa o asla gecikmezdi.
D) Bu kadar başıboşluk olmaz, onu uyarın bence.
E) Konuşmalardan usanmıştım, hiçbir konuşmasına muhattap olmak istemiyordum.

İnternet hayatımızın bir parçası... Günlük adım sayımızı ölçtürüyor, uzak diyarlardaki haksızlıklara karşı elektronik imza atarak dayanışma sergilememizi sağlıyor, koca ciltli ansiklopedilere gerek duymadan istediğimiz bilgilere erişme fırsatını sunuyor.

21. Bu cümleyle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Ünsüz yumuşamasına uğramış tek sözcük vardır.
- B) Birden çok isim tamlaması vardır.
- C) Birden çok sıfat tamlaması vardır.
- D) Üç fiilimsi türüne de örnek vardır.
- E) Birden çok türemiş isim vardır.

22. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir isim, belirtisiz ad tamlaması tarafından nitelenmiştir?

- A) Gece mesaisine kaldığı için ailesiyle pek ilgilenemiyor.
- B) Arkadaşına doğum gününde aldığı el yapımı hediye çok beğenildi.
- C) Gece yarılarına kadar sokaklarda dolaşır, eve geç dönerdi.
- D) Boğazın serin sularında yüzme yarışı yapıldı.
- E) Dünyaca ünlü Mona Lisa Tablosu Louvre Müzesi'nde sergilenmektedir.

İpek libas giymem, altın takınmam
atımın eyerinde kaplan derisi yoktur
çehreme iyi baksalardı yırtılırdı
uykularının zarı

23. Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Takısız ad tamlaması
- B) Belirtili isim tamlaması
- C) Belirtisiz İsim Tamlaması
- D) Zincirleme İsim tamlaması
- E) Tamlayanı düşmüş belirtili isim tamlaması

24. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlayanı ile tamlamanı yer değiştirmiş isim tamlaması vardır?

- A) Artar yalnızlığımız gecenin karanlığında bizim.
- B) Tarlaları vardı bereket fışkıran.
- C) İyiliği çok dokunmuştur o nanköre.
- D) Sesin, soluğun hiç çıkmıyor bu aralar...
- E) Ayaz vurunca bıçak gibi bir soğuk keser yüzümü.

25. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim tamlamasının tamlayanı ile tamlamanı adıdır?

- A) Ben de buraların nesine geldim, bilmiyorum.
- B) Adamın birisi az önce seni sordu.
- C) Soruların kaçını doğru cevapladın?
- D) Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz içindir.
- E) Öğrencilerden bazıları yine derse geç geldi.

Cevaplar

1E 2A 3A 4D 5C 6A 7E 8C 9D 10A 11B 12C 13C 14D 15C 16D 17D 18C 19D 20E 21A 22B 23D
24A 25A